

ด่วนที่สุด
ที่ พน ๐๒๐๖/๒๕๕๐

สว. 2/147
วันที่ 6 ก.ค. 50
เวลา 13.48

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 5404
วันที่ 10 ก.ค. 2550 เวลา 14.29

กระทรวงพลังงาน

ถนนพระราม ๑ กทม. ๑๐๓๓๐

๖1 กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง สรุปผลการประชุม ASEM Ministerial Conference on Energy Security ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม และ Towards An Integrated Energy Agenda Beyond 2020 ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แถลงการณ์ของการประชุม ASEM Ministerial Conference on Energy Security

ตามที่คณะของกระทรวงพลังงานได้เดินทางเข้าร่วมการประชุมในหัวข้อ ASEM Ministerial Conference on Energy Security ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศเบลเยียม และ Towards An Integrated Energy Agenda Beyond ๒๕๕๒ ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย ในระหว่างวันที่ ๑๘-๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ ตามคำเชิญของ European Commission และเลขาธิการองค์การการพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Industrial Development Organization – UNIDO) ตามลำดับ พร้อมทั้งได้มีโอกาสเข้าเยี่ยมคารวะและหารือข้อราชการกับ เลขาธิการโอเปค (ฯพณฯ อับดุลรา ซาเล็ม อัลบารี) ในวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๒ นั้น

ในการนี้ กระทรวงพลังงาน ขอนำเสนอสรุปผลการประชุมดังกล่าว ต่อ คณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑. ความเป็นมาของการประชุม

๑.๑ ความเป็นมาของการประชุม ASEM Ministerial Conference on Energy Security

การประชุม ASEM Ministerial Conference on Energy Security เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับกิจการความมั่นคงด้านพลังงาน โดยการประชุมในครั้งนี้ถือเป็นการจัดการประชุมเป็นครั้งแรก โดยรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องจะได้หารือกันเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปและอาเซียนในสาขาความมั่นคงด้านพลังงานโดยเฉพาะ ซึ่งการประชุม ASEM Ministerial Conference on Energy Security จะถือเป็นการตอบสนองเจตนารมณ์จากแถลงการณ์ปักกิ่งว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (Beijing Declaration on Sustainable Development) ในการประชุมสุดยอดอาเซม ครั้งที่ ๗ เมื่อปีที่แล้ว ซึ่งที่ประชุมได้เน้นย้ำถึงความเชื่อมโยงระหว่างความมั่นคงด้านพลังงานและการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจโลก โดยได้ขอให้ประเทศสมาชิกอาเซมร่วมมือกันอย่างแข็งขัน เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาและการใช้พลังงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยังมีข้อด่าริให้มีการจัดการประชุม ASEM Ministerial Meeting on Energy Security ขึ้น เพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ดังกล่าวของผู้นำด้วย

๑.๒ ความเป็นมาของการประชุม Towards An Integrated Energy Agenda Beyond 2020

การประชุมในครั้งนี้เป็นการจัดประชุมร่วมกันระหว่าง United Nations Industrial Development Organization (UNIDO) / International Institute of Applied Systems Analysis / Global Forum on Sustainable Energy (GFSE) / Austrian Development Cooperation (ADC) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงจากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกว่า ๕๐๐ คน จากทั่วโลกเข้าร่วมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเชิงนโยบายและประสบการณ์ด้านการพัฒนาพลังงานในภาคอุตสาหกรรม การลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การเปลี่ยนแปลงทางสภาวะภูมิอากาศ การแลกเปลี่ยนแนวคิดด้านการบูรณาการยุทธศาสตร์พลังงานหลังปี ๒๐๒๐ ตลอดจนการแสวงหาแนวทางความร่วมมือระหว่างองค์การสหประชาชาติและประเทศต่าง ๆ ให้มีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น อนึ่ง การประชุมในครั้งนี้มีรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านพลังงานเข้าร่วมเป็นสักขีพยานในการประชุมกว่า ๒๐ คน

๒. สาระสำคัญของการประชุม

๒.๑ การประชุม ASEM Ministerial Conference on Energy Security

ที่ประชุมได้มีข้อคิดเห็นร่วมกันว่า ราคาพลังงานที่ผันผวนในตลาดโลกและพัฒนาการทางสังคมและเศรษฐกิจถือเป็นข้อกังวลร่วมกันของประเทศสมาชิก ASEM ดังนั้น การเสริมสร้างความร่วมมือด้านพลังงานในเวทีระหว่างประเทศเป็นเรื่องจำเป็นและมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการส่งเสริมให้เกิดการกระจายแหล่งเชื้อเพลิง การขนส่งพลังงานที่ปลอดภัย กลไกการบริหารจัดการการสำรองน้ำมัน ตลอดจนการใช้พลังงานที่ยั่งยืนในบริบทของ low-carbon technology

จากบริบทดังกล่าวข้างต้น ที่ประชุมยังมีข้อคิดเห็นว่าการจัดตั้งองค์กรพลังงานทดแทนระหว่างประเทศ (International Renewable Energy Agency – IRENA) จะมีส่วนช่วยในการผลักดันการพัฒนาที่ยั่งยืน ความมั่นคงด้านพลังงาน และการกระจายแหล่งพลังงานควบคู่ไปกับการปกป้องสภาวะแวดล้อม ทั้งนี้ พลังงานนิวเคลียร์ก็ถือเป็นทางเลือกหนึ่งของนโยบายการกระจายแหล่งพลังงาน ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าการสร้างความมั่นคงทางพลังงานระหว่างประเทศรายละเอียดปรากฏในแถลงการณ์ของที่ประชุมตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

- สุนทรพจน์ของคณะผู้แทนไทย

ในระหว่างการประชุม ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน (ร้อยตรี ดร. ประพาส ลิมปะพันธุ์) ได้กล่าวสุนทรพจน์ในที่ประชุม โดยได้ให้รายละเอียดว่า ประเทศไทยในฐานะของประธานอาเซียนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประกันความมั่นคงด้านพลังงานที่มีความเชื่อมโยงกับมิติด้านการเมืองและความมั่นคง ซึ่งประเทศสมาชิกอาเซียนก็ได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับนโยบายการกระจายแหล่งพลังงาน การส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน และการค้าพลังงานในภูมิภาคที่มีความโปร่งใส รวมทั้งในขณะนี้อาเซียนเองก็ได้มุ่งเน้นการพัฒนาโครงข่ายพลังงาน (ASEAN energy network) ในรูปแบบของโครงการ ASEAN Power Grid และ Trans-ASEAN Gas Pipeline

นอกจากนี้ ความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและสหภาพยุโรปควรมุ่งเน้นสาขา Biofuels เนื่องจากเป็นสาขาที่ทั้ง ๒ ฝ่ายมีศักยภาพเป็นอย่างมาก อันจะมีส่วนช่วยในสนับสนุนการพัฒนาพลังงานทดแทนในอนาคตได้อีกทางหนึ่ง

๒.๒ การประชุม Towards An Integrated Energy Agenda Beyond 2020

๒.๒.๑ นโยบายพลังงานเพื่ออนาคต

ในช่วงพิธีเปิดนายกรัฐมนตรี-เดช ยุมเคลลา ผู้อำนวยการองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ ได้เน้นย้ำให้ที่ประชุมรับทราบว่า วิกฤตการณ์ทางการเงินและเศรษฐกิจในปัจจุบันควรจะเป็นโอกาสอันดีสำหรับประเทศต่าง ๆ ที่จะปรับกระบวนการพัฒนาไปสู่ “การปฏิวัติพลังงานสีเขียว” (Green Energy Revolution) ซึ่งการประชุมในครั้งนี้จะแสดงให้เห็นถึงเจตจำนงอันมุ่งมั่นที่จะวางแนวทางไปสู่ระบบเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมสีเขียว และปูทางไปสู่ข้อตกลงในการประชุมของ United Nations Framework Convention on Climate Change – UNFCCC ที่จะจัดขึ้นในเดือนกันยายน ศกนี้ ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

นอกจากนี้ ผู้อำนวยการองค์การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งสหประชาชาติ ยังได้กล่าวว่าแนวทางการพัฒนาด้าน Climate Change และ Low Carbon Economy ในปี ๒๐๒๐ นั้น จะมุ่งเน้น ๒ แนวทางคือ นโยบายที่ยั่งยืนและการลงทุนสีเขียว ทั้งนี้ ต้องอาศัยแนวทางการบูรณาการผสมผสานกับแนวทางการพัฒนาพลังงานระหว่างประเทศเป็นพื้นฐาน และจะปูทางไปสู่ “วาระพลังงานใหม่ (New Energy Agenda)” ซึ่งประกอบด้วย ๔ แนวทางหลัก คือ

- พลังงานเพื่อการพัฒนา (Energy for Development)

เน้นการพัฒนาพลังงานเพื่อให้ประชาชนในประเทศด้อยพัฒนาได้มีโอกาสเข้าถึงสาธารณูปโภคด้านพลังงานให้มากขึ้น อาทิ ประชากรในทวีปแอฟริกาในปัจจุบันที่สามารถเข้าถึงแหล่งพลังงานขั้นพื้นฐานได้เพียง ๒๔% โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าในอนาคตสัดส่วนการเข้าถึงแหล่งพลังงานขั้นพื้นฐานของประชากรในภูมิภาคนี้จะสามารถเพิ่มขึ้นได้อย่างมีนัยยะ

- การเพิ่มพูนการลงทุนด้านพลังงาน (Greater Energy Investment)

เน้นการสร้างงานสีเขียว (Green Jobs) ให้ได้ ๒.๓ ล้านตำแหน่งในภาคพลังงานทดแทน (Renewable Energy) พร้อมกับการใช้พลังงานทดแทนให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- พลังงานและการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ (Energy and Climate Change)

แสวงหาโอกาสท่ามกลางวิกฤตเพื่อปฏิวัติภาคพลังงาน (Energy Revolution) แบบบูรณาการพร้อมกับการรักษาสภาวะแวดล้อม

- เพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน (Public Private Partnership)

เน้นการมีบทบาทและการเป็นหุ้นส่วนของภาคเอกชนในการพัฒนากิจการด้านพลังงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีด้านพลังงานและการเพิ่มสัดส่วนการลงทุน

๒.๒.๒ ทักษะเกี่ยวกับการแนวทางการพัฒนาพลังงานในอนาคต

- นายราเจนดรา ปาจารย์ ผู้อำนวยการสถาบัน Energy and Resources Institute (TERI) และดำรงตำแหน่งเป็นประธาน Intergovernmental Panel on Climate Change กล่าวว่าพลังงานยังคงเป็นสิ่งที่ขาดหายจากเป้าหมายแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ (Millenniums Development Goals) เนื่องจากการเข้าถึงแหล่งพลังงานสำหรับคนยากจนถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นพื้นฐานของการขจัดปัญหาความยากจนให้หมดไปอย่างยั่งยืน

- นายเดทอฟ วินเทอร์เฟด ผู้อำนวยการสถาบัน International Institute of Applied Systems Analysis (IIASA) กล่าวว่า ปัจจุบันทั่วโลกประชากรกว่า ๒.๔ พันล้านคนยังไม่สามารถเข้าสู่ระบบพลังงานที่ทันสมัยได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการลงทุนด้านพลังงานให้มากขึ้น ซึ่งปัจจุบันการลงทุนด้านพลังงานอยู่ที่ราว ๓๕๐ พันล้านเหรียญสหรัฐเท่านั้น

- การแลกเปลี่ยนทัศนะในเวที High-level panel ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศในหลากหลายสาขา โดยในเวทีการหารือได้มีการแลกเปลี่ยนทัศนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพลังงานหลังจากปี ๒๐๒๐ ทั้งนี้ ผู้อภิปรายส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะในทิศทางเดียวกันว่า ควรมีกองทุนสีเขียวเพื่อประเทศกำลังพัฒนา (Green Fund for Development Countries) เพื่อเป็นการยกระดับและสร้างกลไกการพัฒนาพลังงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมอภิปรายได้มีความคาดหวังว่า การประชุมว่าด้วย United Nations Framework Convention on Climate Change- UNFCCC ที่จะจัดขึ้นในเดือนกันยายน ศกนี้ ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก จะปูทางไปสู่การวางรูปแบบ (Model) เพื่อการพัฒนาพลังงานและบริบทแวดล้อมอื่น ๆ ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มพูนความร่วมมือด้านเทคโนโลยีด้านพลังงานและการถ่ายโอนเทคโนโลยีระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตาม การมีพันธมิตรของประเทศพัฒนาแล้วถือเป็นสิ่งที่สำคัญ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยให้กลไกด้านการเงินการลงทุนสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากที่ผ่านมาในอดีตกลไกการพัฒนาต่าง ๆ มีข้อจำกัดด้านการเงินจากภาครัฐ

๓. การหารือข้อราชการกับเลขาธิการโอเปค

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานได้มีโอกาสเข้าพบหารือข้อราชการกับเลขาธิการโอเปคเกี่ยวกับสถานการณ์ราคาน้ำมันและทิศทางในอนาคต รวมทั้งแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง ASEAN และโอเปค โดยรัฐมนตรีพลังงานได้กล่าวว่า ปัจจุบันประเทศไทยดำรงตำแหน่งเป็นประธานอาเซียนมีข้อริเริ่มที่จะสร้างเวทีเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานของ ASEAN กับโอเปค โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาพลังงาน ซึ่งความร่วมมือดังกล่าวอาจสามารถจัดขึ้นในรูปแบบของการฝึกอบรมและจัดสัมมนาาร่วมกัน ในโอกาสนี้เลขาธิการโอเปคได้กล่าวแสดงความชื่นชมบทบาทของประเทศไทยในฐานะประธานอาเซียน และตอบรับในหลักการความร่วมมือดังกล่าวของไทย โดยขอให้ทางฝ่ายไทยเป็นผู้ประสานงานในฝ่าย ASEAN และสำนักงานเลขาธิการโอเปคจะประสานงานกับกลุ่มสมาชิกเพื่อพิจารณาในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย
จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรรณรัตน์ ชานุกูล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

สำนักความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทร/โทรสาร. ๐ ๒๒๒๔ ๗๑๐๔